

דף תרגול: מערכת הפועל - בניינים, זמנים ופעיל מול סביל

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר זוגות של בניינים פעיל-סביל
- לתרגל שינוי זמן הפועל מהווה לעבר
- להבין שבסביל הזמן של הפועל לא משתנה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – פעיל וסביל בבניינים

1. א – נכתב
2. ג – פיעל
3. א – הוזמן
4. ב – קל

חלק ב׳ – זוגות פעיל-סביל

1 – ד (נכתב)
2 – א (סודר)
3 – ה (הוזמן)
4 – ב (נבנה)
5 – ג (נקרא)

חלק ג׳ – השלימו את הפועל

1. קנו
2. בנתה
3. כתבתי
4. סבילה
5. הוזמן
6. זמן

חלק ד׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הזמן נשאר אותו דבר, רק הבניין משתנה
2. נכון
3. לא נכון – 'סודר' הוא הצורה הסבילה; הצורה הפעילה היא 'סידר'
4. נכון
5. לא נכון – 'בונה' הוא הווה; העבר הוא 'בנתה'
6. נכון

חלק ה׳ – להסביר במילים שלכם

1. בפעיל מישהו עושה את הפעולה, בסביל הפעולה נעשית למישהו. דוגמה: כתב (פעיל) - נכתב (סביל).

חלק ו׳ – כתיבה

1. לבדוק שהפועל מופיע נכון בהווה ובעבר, למשל: היא בונה בית / היא בנתה בית.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- כל זוג נכון כמו כתב-נכתב או סידר-סודר
- הזמן נשאר אותו זמן, לא משתנה
- בנתה

טיפים להפעלה:

- אפשר להתחיל בחזרה על הכרטיסים מהעמוד לפני התרגול
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הסעיפים המסומנים כקשים
- כדאי לתרגל בעל פה את ההיפוך בין פעיל לסביל לפני הכתיבה

דף תרגול: מערכת הפועל - בניינים, זמנים ופעיל מול סביל

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים על הפועל בעברית. רואים איך פועל פעיל הופך לפועל סביל, ואיך משנים פועל מהווה לעבר.

📖 מילון קטן:

בניין	תבנית קבועה שבה בונים פועל
פעיל	מי שעושה את הפעולה בעצמו
סביל	הפעולה נעשית למישהו, הוא לא עושה בעצמו
זמן	עבר, הווה או עתיד
קל	בניין בסיסי, למשל: כתב
נפעל	בניין סביל, זוג של קל, למשל: נכתב
פיעל	בניין פעיל, למשל: סידר
הפעיל	בניין פעיל חזק, למשל: הזמין

1 חלק א׳ – פעיל וסביל בבניינים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הצורה הסבילה של 'כתב'?

א) נכתב ב) כתוב ג) כתיבה ד) יכתוב

2. 'סודר' סביל - מה הבניין הפעיל שלו?

א) קל ב) נפעל ג) פיעל ד) הפעיל

3. מה הצורה הסבילה של 'הזמין'?

א) הוזמן ב) הזמנה ג) יזמין ד) זימן

4. 'נפעל' סביל של איזה בניין פעיל?

א) פיעל ב) קל ג) הפעיל ד) הופעל

2 חלק ב׳ – זוגות פעיל-סביל

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כתב	___	**א.** סודר
2. סידר	___	**ב.** נבנה
3. הזמין	___	**ג.** נקרא
4. בנה	___	**ד.** נכתב
5. קרא	___	**ה.** הוזמן

3 חלק ג' – השלימו את הפועל

השלימו את המילה החסרה.

1. הם קונים לחם. אתמול הם _____ לחם.

2. היא בונה בית. בעבר היא _____ בית.

3. אני כותב מכתב. בעבר אני _____ מכתב.

4. הפועל 'נכתב' הוא הצורה ה_____ של 'כתב'.

5. בבניין הפעיל, 'הזמין' הופך בסביל ל- _____ .

6. בסביל, ה _____ של הפועל לא משתנה.

4 חלק ד' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בסביל, הזמן של הפועל משתנה.	☐	☐
2	'נכתב' הוא בניין נפעל.	☐	☐
3	'סודר' הוא הצורה הפעילה של 'פיעל'.	☐	☐
4	'הם קנו' הוא זמן עבר.	☐	☐
5	'היא בונה' הוא זמן עבר.	☐	☐
6	בניין הפעיל ובניין הופעל הם זוג פעיל-סביל.	☐	☐

5 חלק ה' – להסביר במילים שלכם

ענו בקצרה.

1. מה ההבדל בין פעיל לסביל? תנו דוגמה אחת מהכרטיסים.

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שני משפטים עם אותו פועל: משפט אחד בזמן הווה ומשפט אחד בזמן עבר.

כרטיס יציאה

כתבו דוגמה אחת לזוג פעיל-סביל מהכרטיסים.

מה קורה לזמן הפועל כשעוברים מפעיל לסביל?

השלימו: אתמול היא ___ (בונה) בית.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀